

Etika a společenská odpovědnost malých a středních podniků

Úvod

Obsah dnešní přednášky

- + Podmínky pro získání zápočtu
- + Úvod do etiky
- + Zadání úkolu na seminář

Podmínky pro získání zápočtu

- + 80 % docházka na semináře (středa 8:00 – 8:45)
 - + Přednášky jsou nepovinné
- + Včasné plnění úkolů zadaných na přednáškách
 - + Deadline vždy neděli ve 23:59
 - + Omlouvám jedno pozdní odevzdání úkolu, více pozdních odevzdání je důvodem pro neudělení zápočtu
 - + Podrobnosti k úkolům budou vždy v IS
 - + Pokud cokoliv nebude jasné, zavčas se na mě obraťte s dotazem!!!
 - + Nepochopení zadání není důvodem pro nesplnění úkolu → nutno komunikovat
- + Aktivní účast na seminářích
 - + Obsah seminářů bude vycházet ze splněných úkolů
- + Pozn.: Na první seminář konaný 25.9. úkol zadaný nebude

Úvod do etiky

Etické kořeny evropské kultury

Etika

- + Filozofická disciplína, která definuje, co je a není morální,
 - + Studium morálky a morálních principů, které vycházejí z tradic,
 - + Prostřednictvím etiky může člověk uvažovat o tom, jaký je a jaký by měl být, a to na základě systému zvyků, jehož je součástí..
-

Morálka

- + = soubor hodnot a norem, které ovlivňují lidské chování a lze je považovat za deskriptivní stránku morálky.
- + Morálka je založena na úsudcích o tom, zda naše chování poškozují nebo podporují morální záměry
- + Základním aspektem morálního úsudku je přesvědčení, že jedinec, skupina lidí, společnost nebo časové období jsou vázáni stejnými morálními normami

Nenormativní etika

- + Snaží se pouze popsat, analyzovat a identifikovat kořeny morálky a mravnosti bez předpojatosti.
- + K nenormativní etice patří
- + Deskriptivní etika - zabývá se nezaujatým popisem zkoumaného jevu;
- + Analytická etika - představuje skutečné hledání vysvětlení morálního chování a myšlení. Sociologové, antropologové, psychologové a dokonce i historici zkoumají morální kodexy, názory a myšlení;
- + Metaetika - zkoumá historický vývoj etických pojmů a analyzuje základní aspekty morálního uvažování. Odpovídá na základní otázku „Proč je určitý čin považován za morální nebo nemorální?“.

Normativní etika

- + Vychází z deskriptivní, analytické a metaetické analýzy.
- + Pokouší se zaujmout konkrétní etické postoje a odpovědět na otázku, jaké chování lze považovat za morálně přijatelné.
- + Také se pokouší definovat, kdy a jak jsou instituce nebo jednotlivci odpovědní za své jednání.
- + Normativní etika se snaží určit, co by mělo být, a ne co je (jako nenormativní etika), i když respektuje existující normy.
- + Normativní etika formuluje a obhájí systém základních (esenciálních) etických principů a pravidel.

Právní předpisy

= etické minimum

Pokud se někdo chová vhodně z právního hlediska, nemusí to nutně znamenat, že se chová eticky.

Diskuse: Uvedte příklad jednání, které je v souladu se zákonem, ale lze ho považovat za neetické.

Utilitarismus

- + Etická teorie, která se vyznačuje důrazem na hodnotu chování.
- + Morální chování je takové, které nese nejvyšší možnou užitečnost. Proto není důležitá motivace nebo záměr chování.
- + Morální správnost činu je určena jeho důsledky.
- + Základem této teorie je maximalizace celkového štěstí nebo blaha a minimalizace utrpení.
- + Jinými slovy, správná akce je ta, která přináší největší prospěch největšímu počtu lidí.
- + Klíčové principy:
 - + Hedonismus: Základním měřítkem dobrého je štěstí nebo absence utrpení.
 - + Důsledky: Hodnotí se pouze důsledky činu, nikoliv úmysly či motivace.
 - + Maximalizace užitku: Správné jednání je to, které vede k největšímu množství štěstí pro co nejvíce lidí.

Hédonismus

- + Nejvyšším dobrem a smyslem lidského života je hledání rozkoše.
- + Jediným dobrým cílem chování je snaha o slast (Aristippus z Kyrény).

Deontologie

- + Deontologie je etická teorie, která se zaměřuje na povinnosti a zásady, nikoli na důsledky jednání.
- + Podle této teorie existují určité morální pravidla, která musíme dodržovat bez ohledu na to, jaké důsledky to přinese.
- + Činy jsou morálně správné, pokud vyhovují těmto morálním zásadám či povinnostem.
- + Klíčové principy:
 - Povinnosti a pravidla: Určité činy jsou správné či špatné na základě morálních zásad, nezávisle na důsledcích.
 - Kantovská etika: Jednou z nejvlivnějších forem deontologie je etika Immanuela Kanta, který tvrdí, že bychom měli jednat podle kategorického imperativu – tedy jednat pouze tak, aby se naše jednání mohlo stát všeobecnou zákonitostí pro všechny.
 - Respekt k lidem jako cílům: Podle Kanta bychom nikdy neměli jednat tak, aby byly lidé pouze prostředky k dosažení cíle. Všichni mají vnitřní hodnotu.

Etika ctností

- + Zaměřuje se na **charakter a morální vlastnosti jednotlivce** spíše než na samotné činy nebo jejich důsledky.
- + Cílem této etiky je **rozvíjet ctnosti**, tedy morální kvality, které vedou k dobrému životu a správnému jednání.
- + **Klíčové principy:**
 - **Ctnosti:** Morální ctnosti (jako je spravedlnost, odvaha, soucit) jsou klíčové pro dosažení dobrého života.
 - **Správné jednání:** Ctnostné jednání je jednání, které vychází z charakteru ctnostného člověka, nikoli z dodržování pravidel nebo z maximalizace užitku. Ctnosti se projevují jako rovnováha mezi extrémy (například odvaha jako rovnováha mezi zbabělostí a zbrklostí).

Asketická morálka

- + Přísný způsob života spojený se zdrženlivostí ve jménu sebezdokonalování s cílem dosáhnout morální čistoty.
- + Askezi lze považovat za opak hédonismu, protože vyžaduje neustálé cvičení silné vůle.

Altruistická morálka

- + Morální princip, podle kterého je dobro druhých důležitější než naše vlastní dobro.
- + Člověk se chová altruisticky, když obětuje své vlastní zájmy ve prospěch druhých nebo jim nabízí nezištnou pomoc.

Biologický determinismus

- + Lidé jsou formováni již při narození a mají neměnné vrozené dispozice, které určují, kým se stanou, bez ohledu na vlivy prostředí.

Kulturní determinismus

- + Narozený jedinec je prázdný list („tabula rasa“).
- + Za to, kým se stane, je zodpovědné prostředí, společnost a kultura.
- + Proces „stávání se“ probíhá prostřednictvím socializace a enkulturace.

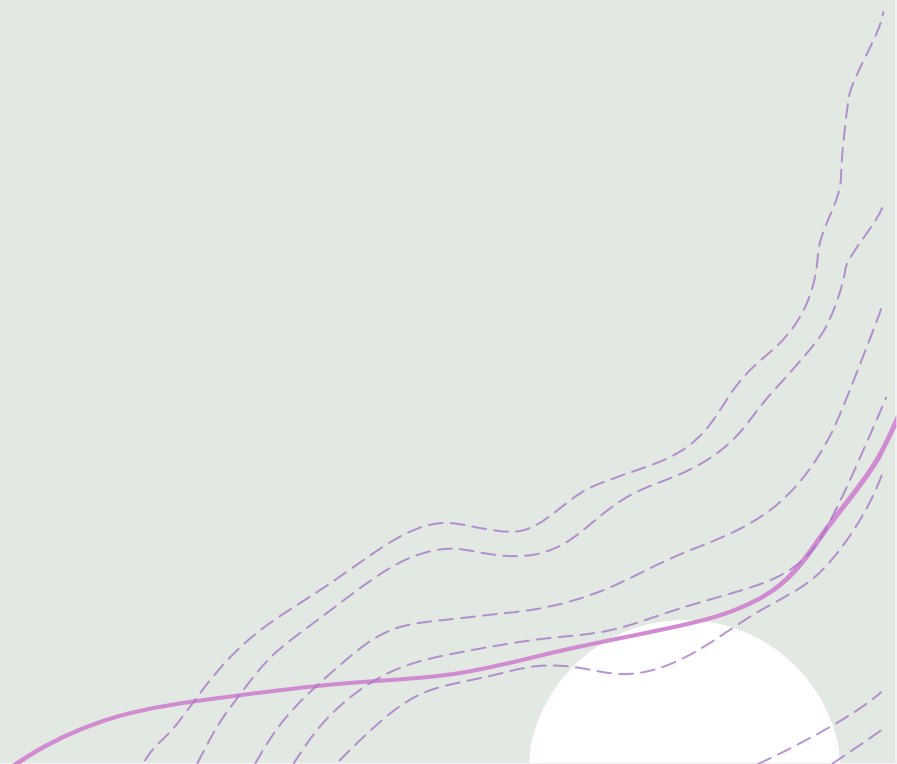
Etické (morální) předporozumění

- + V běžném hovoru existují slova popisující morální principy, například: dobrý-zlý, nesobecký-egoistický, ušlechtilý-nešlechtný nebo povolený, zakázaný, svědomí, hřích, vina, pokání, ctnost, věrnost atd.
- + Lidé obvykle snadno rozlišují, kdy má slovo přímý morální význam a kdy ne.
- + V důsledku toho se spoléháme na etické předporozumění a předpokládáme je u druhých v každodenních rozhovorech.
- + Bez předporozumění by žádná morální diskuse nebyla možná.

Shrnutí

+ Co jste se dnes naučili?

Úkol

- + Zamyslete se nad firmou, pro kterou pracujete (pracovali jste). Jaké etické problémy musela tato společnost řešit? Podíleli jste se na řešení těchto problémů? Můžete uvést nějaký příklad?
- + Úkol nahrajte do informačního systému
- + Termín: 29.9.2024, 23:59 hod.

Děkuji za pozornost